

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih Svetosti papeža Leona XIII.,
Njih Prezvišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 1. zvezka.

Sv. rožni venec	1
Veseli del I.	2
1. Marijino brezmadežno spočetje	2
2. Marijina mladost in njena zaroka	5
3. Angeljevo oznanjenje	7
4. Zvonjenje „Zdrava Marija“	11
Vsakdanji kruh	13
1. Za mesec januarij, prosinac (31)	13
Življenje sv. Leonarda Portomavriškega	
I. pogl. Rojstvo sv. Leonarda. Perva leta njegove mladosti	15
II. pogl. Kako je sv. Leonard v Rim prišel in tam v šolo hodil	18
III. pogl. Sv. Leonard razodene svojo željo svet zapustiti in stopi po mnogih srečno premaganih zaprekah v redovni stan	21
Iz Svete dežele	25
Sv. Tomaža Akvinskega	
Razlaganje Gospodove molitve „Očenaš.“ Uvod	29
1. Gospodova molitev je zanesljiva	29
2. Gospodova molitev je prava	30
3. „ je dobro vrejena (vravnana)	30
4. „ je pobožna	31
5. „ je ponižna	31
Priporočilo v molitev	32
Zahvala za vslišano molitev	32

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1894.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Velja cel tečaj (12 zvezkov) 70 kr.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušajo.

(Dalje.)

§. 11. O slabljenju, preglasevanju in raztezanju samoglasnikov v korenih.

Kratka prvotna *e* in *o* oslabevata v *i* in *ü*, kar daje po naše *ä*, ki se more tudi popolnoma zgubiti, prim. stsl. večerü in vičera, naše: večér¹⁾ in včér²⁾; hotèti in hütèti, naše: hotè³⁾ti, hót⁴⁾ in htè⁵⁾ti, zahtè⁶⁾vati; *sopiti in süpati, naše: sopít⁷⁾ti in spa⁸⁾ti; porjã in prütü, naše: pór⁹⁾jem in pãrt.

V nekoliko primerih imamo pri nas oslabeled samoglasnik, kjer ima stara slovenščina še polnega, v drugih velja nasprotno, prim. stsl. stoborü in naše stábà¹⁰⁾r, stsl. kotorüji in naše kátè¹¹⁾ri³⁾, nasproti: stsl. lívü⁴⁾, naše le⁵⁾v, stsl. mīčī, naše meč, g. meča⁶⁾, stsl. rīci, naše rēci, stsl. rūpütü, naše ropot.⁷⁾

Samoglasnika *e* in *o* sta vstrična glasova in more stati v tem istem korenu zdaj ta zdaj oni, kar imenujemo preglas: tē¹⁾či, tē²⁾kā¹⁾l, tó³⁾čim, tó⁴⁾čī¹⁾l, otó⁵⁾k (*insel*), otó⁶⁾k (*geschwulst*); rē⁷⁾či, rē⁸⁾kā¹⁾l, pré⁹⁾rok, ot-ro¹⁰⁾k (*in-fans*); le¹¹⁾mež, ló¹²⁾mim; okle¹³⁾[p]nít¹⁴⁾i, oklop¹⁵⁾. Pri tem je lahko tudi *e* z *i*, *o* z *ü* nadomeščen, prim. stsl. šīd-¹⁶⁾o, naše šā¹⁷⁾l, šla, pošā¹⁸⁾st in hōdīt¹⁹⁾i; žē²⁰⁾nem in gna²¹⁾ti (iz gūnati), gonīt²²⁾i.

Ker se *er*, *or*, *el*, *ol* pred soglasniki spreminja v *rē*, *ra*, *lē*, *la*, se v takih primerih na videz *e* preglša v *a*: strē¹⁾žem, stra²⁾žim; vlē³⁾čem, vla⁴⁾čim; plē⁵⁾zam, pla⁶⁾žim, oslabeled stsl. plūzēt⁷⁾i, naše polzī⁸⁾. — Pa tudi prvotno dolgi *e* se preglša v dolgi *o* t. j. *a*: lē⁹⁾zem, la¹⁰⁾žim, prē¹¹⁾laz, g. prela¹²⁾za.¹⁰⁾

Stari nosni *e* (iz *en*, *em*, ali *in*, *im*) se preglša v *a* (iz *on*, *om*): zme¹⁾dem (iz zme²⁾tem), zmó³⁾ta; zalé⁴⁾kni-

¹⁾ Dalm., Register zhes vfo Biblio: Delila Samfonova hut ali luba.

²⁾ Trub., Postilla I. 30: Taku fe lem Diteze fyble inu vsopy.

³⁾ Stari kajkavski Hrvatje, kakor Vramec, Petretić, pišejo: koteri; kranjski stari pisatelji imajo o le še v sestavah nekoteri, vřakoteri. Prim. rusko: kotoryj, p. ktory, č. který.

⁴⁾ Hrv., lav se vjema se stsl. līvü; pri nas je ohranjen prvotni *e*.

⁵⁾ Iz gotskega meki; tudi tu je pri nas stari *e* ohranjen, hrv. ma⁶⁾č.

⁶⁾ Primeri še naše rē⁷⁾čkā¹⁾v in stsl. rūčīky (poleg redīky) iz nem. *rettich*, in to iz lat. *radice*.

⁷⁾ Primeri tudi hrv. topot, topotati, stsl. tūpūtū, tūpūtati, naše tāptā⁸⁾tl; „Ta celi Catchismus“, Krelj Ps. 2. Hzhemu Ajdje tapazhejo (= tāpta⁹⁾jo).

⁸⁾ Dalm., Sal. modr. 5; On bo Pravizo oblejkel k'oklopu; 1. Tess. 5: obližheni s' Oklopom te vere.

⁹⁾ Iz *sed, *hed.

¹⁰⁾ Plot, kjer se črez hodi.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIII. tečaj.

V Gorici, 1894.

I. zvezek.

Sv. rožni venec.

P. F. H.

V neki lepi cerkvi matere božje je sedela stara ženica na samotnem prostoru. V roci je držala rožni venec ali moljek in pridno prebirala jagode na njem. Svoje oči pa je imela neprenehoma obrnjene na prelepo podobo matere božje z božjim detetom v naročji. Neki gospod, ki je prišel v cerkev, da si ogleda prelepo stavbo in dragocene vmetelnosti, zapazi ženico, stopi k njej ter jej šaljivo in smeje reče: „Kaj ne, mati, sv. rožni venec je kaj lepa molitev“?

„Seveda“, odverne ženica, „je rožni venec prav lepa molitev. Saj mej to molitvijo lahko premišlujem, kar hočem“! Pri teh besedah se tujec zaničljivo nasmeja in gre proč. Seveda je te besede pobožne ženice razumel po svoje, ko nov dokaz, kako malo vredna je ta molitev. Ni pa pomislil, da je priprosti odgovor stare ženice kratko in jedrnato izrazil vzvišenost in lepoto sv. rožnega venca. V resnici je sv. rožni venec ravno zavoljo tega tako lepa in prekorigna molitev, ker more človek pri tem misliti, kar hoče, to se pravi, da mu ponuja in vzbuja vse one misli in čutila, ki morajo prešinjati pobožnega molivca.

„Očenaš“ in „češčenamarija“, iz katerih je sveti rožni venec deloma sestavljen, niso človeške besede. Gospodovo molitev je Jezus sam učil; druga je zložena iz besed sv. Duha. Ta molitev krepča dušo mislečega kristijana kakor nebeška mana. Spominja ga, da ima ljubeznjivo mater priprošnjico pri nebeškem Očetu. To pa yzbuja v njegovem serci čutila ljubezni, hvaležnosti, zaupanja in kesanja. Skrivnosti pa, ketere vmes vklepamo, vabijo dušo, naj vedno zbrano premišljuje neskončno vsmiljenje in ljubezen božjo, ki se nam kaže v delu našega odrešenja.

Seveda se ne more tajiti, da moli marisikateri sv. rožni venec brez vsakega dušnega prida, brez gorečnosti in vneme. To pa zato, ker mej molitvijo nič ne misli, ali pa misli, kar hoče, to je, prostovoljno misli na posvetne reči. Ko njegova usta izgovarjajo božje besede, njegovo serce za to še ne ve ne. Če kedo tako moli, je pač vsaka njegova molitev le golo blebetanje.

Mnogo jih moli pa sv. rožni venec razmišljeno tudi zato, ker ne znajo najti iz besed bogatega zaklada vzvišenih misli in tolažbe, ketere jim ponuja ta lepa molitev.

Pervi, ki prostovoljno razmišljeno molijo, si morejo pomagati le s tem, da odlože svojo dušno lenobo, in pazijo na besede, ketere izgovarjajo. Drugim pa hočemo z razlaganjem skrivnosti sv. rožnega venca pokazati, česa jih spominjajo skrivnosti, in kaj morejo in smejo mej to molitvijo misliti.

Naj bi padle te besede na rodovitna tla in obrodile stoteri sad po želji sv. očeta Leona XIII, ki priporočajo vernim brez razločka stanu vsako leto v svojih prelepih okrožnicah pobožno molitev sv. rožnega venca. V ta namen zdihnimo:

Kraljica sv. rožnega venca, prosi za nas!

Veseli del.

I.

„Keterega si devica od sv. Duha spočela“.

„In angelj ji je rekel: Ne boj se Marija! ker si milost našla pri Bogu. — Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus“. (Luk. I. 30. 31.)

1. Marijino brezmadežno spočetje in rojstvo.

Leta 733. po vstanovljenji mesta Rima, 21 let pred rojstvom Kristusovim, dne 8. septembra v soboto v jutru je bila

rojena v Nazaretu v dolnji Galileji sveta devica, ki je imela biti po prerokovanji prerokov mati obljubljenega Odrešenika. Njeni stariši so bili Joahim, ki je bil iz rodu Juda, po Natanu iz rodu Davidovega, in pa Ana, ki je bila po mnenji sv. Avguština iz rodu Levi. Oba sta bila doma iz bližnjega mesteca Seforije. Bila sta pravična in hodila s popolnim srcem po poti Gospodovih zapovedi. Joahim je obdeloval dedščino svojih očetov in vžival tisto blago srečo in zadovoljnost, katero so vedno zavidali modrijani in mogočniki tega sveta, ko jim je postala sreča nemila. Na posestvih v Seforiji, Nazaretu in Jeruzalemu, ki so bila lastnina Joahima in Ane, je sezidala pozneje cesarica Helena cerkve. Po šegi jutrovcev je redil po svojih posestvih mnogobrojne črede, ketere mu je Bog blagoslovil prav očitno. V svojem dvajsetem letu se je zaročil z Ano. Ko je štel štirideset let, še ni imel otrok, kar so imeli Judje za sramoto in božjo kazen. Vedno je prosil Boga, naj ga blagoslovi z dediči. Zdelo se mu je vže, da Bog ne bo vslišal njegove prošnje. Necega dne gre zopet v Jeruzalem, da opravi v tempeljnu daritev in prosi Boga zato, kar mu je največe britkosti delalo. Duhovnik, ki je ravno opravljal službo v tempeljnu, ni hotel sprejeti njegove daritve, očital mu je, da je brez otrok. To je bila pač najhujša poskušnja za zvestega božjega služabnika.

Ves žalosten je šel iz tempeljna v puščavo k svojim čredam. Tu je bival daleč proč od svoje žene. Ana, njegova zvesta žena, je slutila, zakaj ne pride mož domov. Deialo jej je hudo žalost; ne toliko zavoljo sramote njene nerodovitnosti, kaker pa zavoljo sramote in žalosti njenega moža, ki ga je iz serca ljubi-la. Še bolj goreče je jela Boga prositi, naj vzame to žalost od moža in nje.

Prigodi je, da se Joahimu v puščavi pri čredi prikaže angelj, ki mu je naznanil, da je Bog vslišal njegovo prošnjo in molitev. Tudi mu je velel, naj se verne nazaj k svoji žalostni ženi. Ko je bila Ana še obljubo storila v svoji molitvi, da hoče sad svojega telesa darovati Bogu v tempeljnu, če vsliši njeno molitev, prikaže se tudi njej angelj in prinese veselo sporočilo, da jej bo Bog dal otroka, katerega bodo občudovali vsi narodi. Vsa vesela se odpravi na pot in hiti naproti svojemu možu, da mu prinese veselo vest. Pri zlatih vratih tempeljna se Joahim in Ana srečata ter s priserčnim poljubom objameta in pozdravita.

Sramota je bila toraj Ani odvzeta, imela je postati mati. Z

veseljem pričakuje dne, ko bo njeno dete zagledalo luč sveta. Slednjič se je približal tisti srečni čas. Vže leži ljubo dete v naročji svoje matere. Ne more se ga nagledati. Veselimo se tudi mi presrečne matere! Da, bodi pozdravljeno nebeško dete! Tvoje rojstvo je podobno jutranji zarji; ti si zgodnja danica, ki nam naznanja vzhajajoče sonce. Ti si izvoljena, od ketere hoče sin božji meso in kri na se vzeti, da postane naš odrešenik in zveličar! V resnici si nam dragocen zaklad nebeški! Modro je bilo, da je Bog tako dragocen zaklad izročil srečnim starišem še le po dolgi poskušnji in goreči molitvi. Cenili se ga tako tem bolj in hvalili zanj Boga. Tudi ona stara Ana, mati preroka Samuelja, je morala dolgo prenašati sramoto nerodovitnosti, da je bila potem s tem večim veseljem napolnjena, ko je dobila sinu. Naj bi pa ona, kateri je Bog odločil tako visok in imeniten namen, tudi delila osodo vseh Adamovih otrok, naj bi bila tudi ona pri rojstvu omadeževana s podedovanim grehom?

Tridentinski cerkveni zbor je v svoji peti seji, določujoč nauk katoliške cerkve o izvirnem grehu, izvzel Marijo. Papež Pij IX. pa so ta nauk katoliške cerkve dne 8. decembra 1854. razglasili za versko resnico z besedami:

„Nigdar nismo opuščali naše posebne in očitne molitve sv. cerkve v ponižnosti in pestu darovati Bogu Očetu in njegovemu Sinu, da razsvetli naš um z močjo sv. Duha; priporočivši se pomoči vseh nebeščanov, proseč v goreči molitvi tolažnika sv. Duha, izrekamo po njegovem navdihnjenju na čast presvetega trojedinega Boga, v poveličanje in slavo deviške božje porodnice, v prospeh sv. vere, iz oblasti našega gospoda Jezusa Kristusa, sv. apostoljev Petra in Pavla, ter svoje lastne: nauk kateri uči, da je bila blažena devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja po posebni milosti in odlikovanji vsemogočnega Boga, glede na zasluženje Jezusa Kristusa, odrešenika sveta, prosta in obvarovana vsacega madeža izvirnega greha, ta nauk je razodet od Boga; zato ga morajo vsi pravoverni terdno in stanovitno verovati“.

Kateri Marijin častivec bi se tega nauka iz vsega serca ne veselil? Najčistejši, Najsvetejši, ki sovraži tudi senco greha, naj si izvoli za mater omadeževano z izvirnim grehom? Kaj tacega se ne more misliti. To se ne strinja s svetostjo Božjo. Če je hotel Sin božji človek postati, je moral biti rojen iz brezmadežne čiste device.

Če je Eva, naša prva mati, prišla čista iz stvarnikove roke, koliko bolj je morala vže od rojstva sem biti čista in nedolžna naša druga Eva, ki prvo glede časti neskončno presega. Da, Marija ne sme biti ponižana pod Evo; ona je in ostane vsem devicam in ženam vzor, v katerem naj se ogledujejo, vzor nedolžnosti, in čistosti, na katero naj se vse njenega spola vedno ozirajo. Milost dušnega prerodenja, katero smo vsi prejeli brez našega zasluženja v zakramentu sv. kersta precej po rojstvu, prejela je tudi blažena Devica, pa v trenutku svojega spočetja, tako da se je greh še doteknil ni.

2. Marijina mladost in njena zaroka.

Dete, ki je bilo v prvem trenutku svojega spočetja obdarovano s toliko milostjo, se je razvijalo tudi nadalje celo posebno. Ko je deklica spolnila tretje leto, jo pripeljejo stariši vsled obljube v tempelj, da jo posvetijo Bogu, ter se tam izuči vseh judovskih vednosti. V tempeljni se je Marija z drugimi judovskimi devicami učila postave očetov in starega hebrejskega jezika, v katerem so bilo pisane sv. bukve. Iz tega nauka je zajemala navdušenost za izreke prerokov, ki jej je delala največe veselje; vedno je premišljevala božje obljube in vedno goreče prosila Boga, naj kmalu izpolni, kar je obljubil in napovedal po svojih prerokih. Natanko je spolnjevala Mojzesovo postavo in obrede svojega ljudstva. Zato je bila Marija z veseljem vedno pri jutranjih in večernih daritvah v tempeljni; natančno se je držala Judom zapovedanega očiščevanja in ostrega posta. Tudi se je naučila Marija v tej šoli tistih koristnih vednosti in ročnih del, katere hvali sv. Duh pri dobrih ženah (Preg. 31. 10). Tukaj je vertila vretence iz cedrovega lesa, ali pa sedela poleg okvira ter vezla prelepe preproge z raznimi podobami za tempelj, ali pa tkala krasno tkanino, po kateri so slovele judovske žene. Sv. Epifanij nam pripoveduje, da je bila Marija v vseh teh delih prava umetnica, kakor je tudi v čednostih in pobožnosti svoje verstnice daleč presejala. V spomin na to imenujejo kristijani v jutrovih deželah še dandanašnji snežno bele nitke, ki v vlažnih jesenskih dneh po zraku plavajo „matere božje prejo“. Poleg molitve je Marija ljubila posebno tudi dela usmiljenja. Od jedi, ki jo je dobivala, je prihranila vedno nekoliko,

da je delila vbozim. V zahvalo za to njeno vsmiljenje so prišli pogostokrat angeli k njej in jej prinesli najlepšega sadja.

Tako se je razcvetala devica, na katero se z veseljem in radostjo ozirajo vsa stoletja. Z nenavadno telesno lepoto je združevala še večo lepoto svoje bogoljubne duše. Govorila je malo in le o pravem času, nigdar ni najmanjša laž omadeževala njenih ust. Njen glas je bil ljubeznjiv; njeno govorjenje polno tolažbe za vsakega, ki jo je slišal. V vseh čednostih je bila najpopolnejša mej vsemi devicami.

Ko je Marija dopolnila štirinajsto leto, so jeli misliti na to, da jo dajo v zakon kakemu možu. Stariši so jej bili vže pomerli; tudi si je bila že pridobila spretnosti, ketere je tisti čas zahteval od dobre gospodinjje. Marija pa se je zakona branila, ker se je bila že Bogu posvetila sklenivši živeti v vednem devištvu. Ali temu so njeni varihii oporekali, ker se do tedaj kaj tacega še ni slišalo. Zato vpraša veliki duhovnik za svet Boga, in Bog je odobril Marijino obljubo. Na to je rekel veliki duhovnik zbrani množici tako le: „Ker je Bog vpeljal nov način svoje službe, moramo poiskati moža, kateremu bomo v skerb in varstvo izročili devico. Pa kedo je ta?“ Duhovnik zopet vpraša Jehovo, ki odgovori z besedami preroka Izaija: „Pognala bo mladika iz korenine Jese, in iz nje cvetlica, in Gospodov duh bo na njej počival“. Na to je vzkazal veliki duhovnik, naj vsi mladeniči iz Davidovega rodu prineso vejice k oltarju. Čiger vejica bo jela cveteti ter se bo na njo vsedel golobček, temu naj se izroči devica. Določeni dan so prišli vsi mladeniči z vejicami v tempelj. Le eden, Jožef, sin Jakobov, ni prinesel vejice. Brez dvojbe si iz ponižnosti ni upal snubiti device. Pa nobena vejica ni jela cveteti, in Gospod je rekel, da ravno ta, s katerim se ima devica zaročiti, ni prinesel vejice. Zdaj Jožefa prisilijo, da tudi on prinese svojo vejico. Precej se jame razcvetati in z nebes prileti bel golob, ki sede na njo. Tako so spoznali vsi, da se ima devica z Jožefom zaročiti. Ko se je po judovskem običaju zaroka zveršila, kaj pa da so blagrovali vsi Jožefa zavoljo take neveste.

Božja previdnost je toraj Jožefa izvolila za moža blaženi devici, da je bil varih njene čistosti in priča njenih čednosti. To pa se ni zgodilo samo za to, ker ga sv. pismo imenuje pravičnega, svetega moža, ampak tudi da je Jezus po svojem redniku dobil pravico do Davidovega prestola po besedah: „Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta in bo kraljeval v hiši

Jakopovi vekomaj (Luk. 1, 32). Drugi vzrok je še tudi, da sta imela Jezus in Marija rednika in variha, in pa, da ne bi Judje imeli Marije za prěsušnico ter jo po postavi kamenjali. Sveti marternik Ignacij pravi, da tudi še zavoljo tega, da bi rojstvo objubljenega Odrešenika ostalo skrito hudobnemu duhu. Da hudobni duh ni spoznal Odrešenika v č'oveški podobi, tega nam je dokaz to, ker se je derznil skušati Jezusa v puščavi. S tem se je hotel satan ravno prepričati, ali je Jezus res objabljeni mesija.

Jožefa in Marijo so posnemali razni zakonski ter ohranili devištvo. Tako sta v zderžnem zakonu po deviški živela sv. Pulherija in Marcijan, sv. cesar Julijan sè sv. Baziliso, sv. Elvard, angleški kralj, sè svojo ženo Edito, sv. Cecilija z Valerijanom, sv. Henrik I. sè sv. Kunigundo i. dr. — Vsi ti so zakonskim lep zgled, da jim je pri spolujevanji svojih zakonskih dožnosti misliti tudi na svoje lastno posvečenje ter bolj skerbeti za nebesa ko za posvetne reči.

Z Marijo, brezmadežno in deviško božjo porodnico je vzešla na nebu pobožnega življenja nova, do tedaj nepoznana zvezda — vedno devištvo. Do tedaj so imele Evine hčere zekon za največo srečo, od tedaj jim je najviši vzor zvesto posnemanje vedno brezmadežne device Marije. Njej je sledilo tisoč in tisoč devic, ki jo obdajajo kaker krasen venec zvezd. V stari zavezi je bila za žensko največa sramota in ponižanje, če je ostala neomožena. Drugače je v novi zavezi. Tu se je duši odperla veliko blažja ljubezen ko zakonska, ljubezen do Boga, Odrešenika. Njemu se posveti, njemu se zaroči, njemu se daruje iz vsega serca tisoč in tisoč devic. V tej ljubezni vživajo mir, ki jim ga svet ne more dati. Zato uči sv. apostelj Pavelj: „Kedor je brez žene, skerbi za to, kar je Gospodovega, kako bi Bogu dopedel. In žena neomžena, in devica misli, kar je Gospodovega, da bila sveta na telesu in na duhu. Ketera je pa omožena. misli na to, kar je posvetnega, kako bi možu dopadla“ (I. Kor. 33).

3. Angeljevo oznanjenje.

Ko je bila sveta devica z Jožefom zaročena, sta šla dolu v Nazaret. Tu sta v priprostosti svojega serca sveto služila svojemu Bogu. Svoj čas sta si razdelila mej molitev in delo. Jožef je preživel sebe in svojo deviško zaročnico s tesarstvom; ta pa mu je oskerbavala gospodinjsívo ter mu služila v ponižni lju-

bezni. Pogostokrat sta se pogovarjala o božjih obljubah in o prihodnjem mesiji. Posebno je devica Marija rada sama molila v tihi izbici, zdihovala po obljubljenem Obrešeniku, ki so ga preroki napovedovali, in ki bo rešil ljudstvo greha, ter goreče prosila Boga, naj kmalu spolni svojo obljubo.

In glej! ko sveta devica zopet enkrat tako moli in zdihuje po obljubljenem Odrešeniku, obda jo na enkrat nebeška svitloba, pred njo stoji angelj Gabrijel z nebeškim naznanilom ter jej reče: „Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj, blagoslovljena ti mej ženami!“ (Luk. 1, 28).

„Zdrava, Marija!“ to je: „Veseli, raduj se, o devica, ker te je Bog obsul se svojimi milostmi, in si zavoljo svoje svetosti zaslužila njegovo posebno, dopadajenje,“ nči sv. Krizolog. „Milosti polna,“ to je, ker si bolj kakor vsi pravični s posvečujočo milostjo božjo obdarovana, ker te je Bog Zveličarju materi izvolil. „Gospod s teboj,“ to je, Bog je s teboj se svojimi obilnimi milostmi, in bo kmalu osebno s teboj, ker bo sprejel od tvojega telesa svoje meso. „Blagoslovljena ti mej ženami,“ to je: najbolj oblagodarjena in srečna si ti mej ženami. Kar se more lepega in blazega hvaliti pri ženskem spolu, vse je združevala Marija v sebi. Devico hvališ zavoljo njene nedolžnosti, vdovo zavoljo njene vdanosti v božjo voljo, ženo zavoljo dobre izreje otrok. Glej, Marija je združevala vse te čednosti; ona je vzor devicam, ženam in vdovam. Blagoslovljena pa se sme še posebno imenovati, ker je po posebni milosti ona sama združevala čast device in matere ob enem. Ona sama je spočela brez mesenega poženja in rodila brez bolečin; po pravici jo toraj angelj pozdravlja ko milosti polno in blagoslovljeno mej ženami.“

„Ko je Marija to slišala, se je prestrašila njegovega govorjenja, ter je mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje“ (Luk. I. 29).

Marija se je vstrašila zavoljo nadčloveške postave, svitlobe in veličanstva angeljevega, pa tudi zavoljo nenavadnega pozdravljenja. Zato pravi sv. pismo: „Ter je mislila, kakšno bi bilo to pozdravljenje.“ „Oko device se zbega pri pogledu na nenavadno moško postavo,“ pravi sv. Ambrož. Sv. Hijeronim pa piše Leti: „Devica naj posnema Marijo, katero je našel angelj Gabrijel samo v njeni izbici. Vstrašila se je pač zato, ker je zagledala moža, keterega gledati ni bila vajena. (List 7.)

Marija ni odgovorila na angeljevo pozdravljenje. Spoštova-

nje in ponižna sramožljivost in strah so jej zavezali jezik, ko je mislila, kaj bi odgovorila.

Po Marijinem zgledu je prava devica najraje mej domačimi. Iz hiše gre le, keder jo opravila silijo; saj leta bečela iz panja le, da si tvarine za delo nanosi. Če ostane devici še kaj prostega časa, ko je opravila delo, ga oberne za molitev, premišljevanje, branje koristnih in podučnih bukev in za dela kerščanskega vsmiljenja. Ničesar pa se kerščanska devica ne boji bolj kaker praznega, nepotrebnege govorjenja, hvale in prilizovanja. Saj si je le predobro v svesti svojih napak in slabosti. Če najde pa tudi kaj dobrega na sebi, hvali za to Boga, od keterega prihaja vse dobro.

Marija se je vstrašila celo angelja in njegovega pozdravljenja, ker je na sebi videla le svoje slabosti. Zato je v svoji ponižnosti zaerdela, ko je slišala hvalo iz angeljevih ust. Angelj Gabrijel jo skuša potolažiti in jej reče:

„Ne boj se Marija! ker si milost našla pri Bogu“ (Luk. I. 30).

Hotel je reči: Ne čudi se, devica, besedam, s katerimi sem te pozdravil. Če tudi se sama sebi zdiš majhina in nizka, in v svoji ponižnosti meniš, da ne zaslužiš te hvale, vender te je sè svojo milestjo obdaroval Bog, ki ponižne povikšuje. Spoznal te je vredno, da postaneš mati njegovega Sinu.

„Glej spočela boš v svojem telesu in rodila Sinu, in imenuj njegovo ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišjega imenovan; in gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta, in bo kraljeval v hiši Jakopovi vekomaj; in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ (Luk. I. 31 — 33). Glej, prerokovanje preroka Izaija, da bo Mesija od device rojen, za keterega hitro spolnjenje si Boga tako goreče prosila, tisto prerokovanje se ima po tebi spolniti; ti boš postala mati Odrešenikova.

„Marija pa je rekla angelju: kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam?“ (Luk. I. 34.)

Sveta devica ne dvoji nad spolnjenjem tega, kar jej je bil angelj naznanil. Ker je pa obljubila vedno čistost, bi rada vedela, kako se more združiti obljubljeni devištvu s častitljivim, njej naznanjenim materstvom.

„In angelj je odgovoril in jej rekel: „Sveti Duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila; in za tega voljo bo Sveto, katero bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji“ (Luk. I. 35).

V dokaz, da je mogoč tak čudež, ji pove angelj, kaj je storil Gospod njeni teti Elizabeti. „Glej! Elizabet, tvoja teta, je tudi spočela sinu v svoji starosti; in ta mesec je vže šesti tiste, ki je imenovana nerodovitna; ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč“ (Luk. I. 36, 37).

Ko je angelj Gabrijel sporočil sveti devici naročilo trojedinega Boga, je čakal odgovora in privoljenja Marijinega. Tako visoko čisla Gospod prirojeno človeško prostost, da ga proti njegovi volji noče niti z milostmi oblagodariti. „Od tvojega privoljenja, dobrotljiva devica, je odvisno naše zveličanje. Vesoljni svet, kleče pred teboj, pričakuje tvojega privoljenja. In to po pravici! Saj je od tvoje besede odvisna tolažba nesrečnim, odkupljenje vjetim, rešenje padlim, zveličanje vseh Adamovih otrok, blager vsega tvojega naroda. Odgovori hitro, o devica! O gospa, izreci besedo, katero željno pričakujejo narodi zemlje, duše pred peklom, da tudi vsi nebeščani! In celo Gospod in kralj vseh kraljev hrepeni ravno tako po tvojem privoljenji, kaker je hrepnel olupšati te sè svojimi milostmi; saj je sklenil odrešiti svet“ (sv. Bernard).

Ko je Marija spoznala iz angeljevega odgovora, da bo deviška mati Sinu božjega, je izrekla, ponižno moleč nerazumljive sklepe trojedinega Boga, za nebo in zemljo vesele besede: „Glej, dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi.“ (Luk. I. 38). V trenutku, ko je sveta devica izgovorila te besede, se je zgodil čudež, keterega angelji molijo, človek časti, nebo občuduje in pekel pred njim trepeta. „Beseda je meso postala.“ Večni Sin večnega Očeta je jel bivati v naročji blažene device, da postane nam enak in doverši naše odrešenje.

Marijine besede: „Glej dekla sem Gospodova! v Gospodovih rokah sem!“ kako podučljive so za nas vse. Ke bi si ljudje te besede globoko v svoja serca zapisali sè zlatimi čerkami, ne znali bi, kaj je maloserčnost in obupnost, nezadovoljnost in vedno mermranje, ošabnost in prevzetnost, skratka, neznali bi nič o napakah in pregrelih, ki omadežavajo in težijo naša serca. Toraj, o sveta devica Marija, ponižna nevesta sv. Duha, po svoji ponižnosti iz mej tisočerih izvoljena za mater Sinu božjega, prosi za nas, da bi bili vedno močni v svetem zaupanji in s teboj molili: Glej, hlapec Gospodov, dekla Gospodova sem; zgodi se mi po tvoji volji. Amen.

4. Zvonjenje „Zdrava Marija“ za molitev angeljevega pozdravljenja.

Trikrat na dan, y jutro, opoldne in zvečer nas opominja sv. cerkev se zvonjenjem k molitvi. Na glas zvona se zbere v kerščanski hiši družina, popotnik na cesti se odkrije, da moli angeljevo pozdravljenje ter zahvali trojedinega Boga za odrešenje. Preden zjutraj sonce izza gora prisije, molimo; zakaj Zveličarja nam je Marija rodila, ki nam naznanja, da je napočil dan našega odrešenja, kaker nam je jutranja zarja napovedovalka vzhajajočega sonca. O poldne se zopet zahvalimo za milost, ki nam je prišla po včlovečenji Sinu božjega; zakaj kaker nam sonce prinese dan in sè svojo gorkoto vse oživlja, tako je včlovečenje Jezusa Kristusa pregnalo temo greha in nam prineslo novo življenje in Boga. In ko se bliža noč, zopet molimo včlovečenega Sinu božjega, zakaj ko bo tema smerti čez nas prišla, bo ljubezen Očeta, ki je dal svojega edinorojenega Sinu za nas, edina luč našega upanja. In kedar nas tarejo križi in nadloge, nam more dajati moč le spomin na Njega, ki je iz ljubezni do nas postal vbogo dete, da nas stori otroke božje in dediče nebeškega kraljestva.

Po zanesljivih sporočilih je vpeljal to molitev papež Janez XXII. Vže kakih sto let pred njim je bila navada zvoniti delapust. Leta 1327, pa je papež Janez XXII. priporočil vernim, naj molijo trikrat „Zdrava Marija.“ Kedor to stori, dobi deset dni odpustka.

Ta navada se je ohranila 41 let. Leta 1368 je pa naročil cerkveni zbor v Lavôzu („Lavaux“ na Francoskem) naj „zdravamaiijo“ zvone tudi zjutraj pred sončnim vzhodom. Moli naj se pri tem petkrat „Gospodova molitev“ na čast petim Jezusovim ranam in sedemkrat „Zdrava Marija“ na čast sedmeregga veselja Marijinega. Naslednje leto je shod v Bezijézu („Béziers“ na Francoskem) določil, naj se daje se svitom dneva trikrat znamenje se zvonom. Kedor ga sliši, naj moli trikrat Gospodovo molitev in Zdrava Marija. Za to pobožnost zadobi dvajset dni odpustka.

Da so jeli tudi o poldne zvoniti, se je pa tako-le zgodilo:

Leta 1456 so Turki vže štiri mesce oblegali Belgrad. Mesto je bilo y toliki stiski, da so je nekateri misliti prepustiti

sovražniku. V največi sili se verže sv. Janez Kapistran, zupajoč na Marijino pomoč, na čelu brambovcev nad sovražnika in ga popolnoma premaga ter zdrobi.

Vsi so pripisovali to zmago pomoči nebeške kraljice. Ko so v Rimu zvedeli o njej, je zapovedal papež Kalist III., naj se obhajajo zahvalne molitve po vseh cerkvah vesoljnega kerščanskega sveta. V večem spomin te zmage pa je zapovedal, naj se po vsem kerščanskem svetu daje znamenje mej drugo in tretjo uro, ker je bil mej to uro sovražnik kerščanstva premagan pri Pri Belgradu. To navado so pozneje preložili na poldan. Pri glasu zvona naj molijo verni angeljevo pozdravljenje. Papeži so za to molitev pozneje podelili razne odpustke, da bi verne tem bolj spodbujali, naj jo pobožno in zvesto molijo.

Zvečer se navadno daje po zvonjenji „zdrava Marija“ še znamenje z manjšim zvonom, ki nas spominja, naj v svojih molitvah ne zabimo vbogih duš v vicah. To lepo navado so vpejljali po Laškem, zlasti v Neapolji okoli leta 1534. Navadno se moli „Oče naš“ „Zdrava Marija“ in pridene prošnja: „Bog jim daj večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti. Naj v miru počivajo! Amen.“ Kedor to molitev kleče opravi, dobi sto dni odpustka. Kedor jo opravlja leto in dan, dobi popolnoma odpustek tisti dan, ko opravi, kar navadno predpisuje sv. cerkev za popolne odpustke.

Naj omenimo milosti, ketere donaša sleherni dan zvonjenje „Zdrave Marije.“ Opominja nas, naj očitno pred vsem svetom kažemo, da terdno verujemo skrivnosti, katerih nas spominja. Vsako očitno spoznanje vere pa je novo vterjenje v veri, ki v nas zbuja terden sklep, da hočemo po sveti veri tudi živeti. In res! Marsiketerega terpina, ki si mora v potu svojega obraza pičli kruh služiti, pokrepča in potolaži glas zvona „Zdrave Marije“. Spominja ga, da je božji Sin za nas vbog postal in voljno prenašal križe in težave, ki tarejo Adamove otroke. — Marsiketerega, ki se bojuje s terdimi skušnjavami, navda glas zvona z novc serčnostjo. Opomnil ga je, naj se zateče k Mariji, ki je pribežališče grešnikov. Slušal je glas, zatekel se k njej, -- in sprosila mu je moč. Marsiketerega ki je razuzdanim življenjem zgubil vero in zanemarja svoje verske dolžnosti, spominja ta glas zvona onih srečnih, zadovoljnih časov, ko je še s čistim in vernim srcem opravljal svoje molitve na čast nebeški kraljici, ko je pod skerbni varstvom očeta in matere nedolžno in pošteno živel. Zbudi se v njem ke-

sanje in hrepenenje po stari sreči in zadovoljnosti ter terden sklep, da se hoče vrniti zopet na to pot. Tudi marsikaterega lahkoživca, ki je prebedel noč v šumečem veselji in porabljal v počitek odločen čas v greh, prebudi jutranji glas zvana iz grešnega spanja. In bolnik, ki je prečul vso božjo noč mej hudimi bolečinami, kako se razveseli prijetnega glasu zvana pri svitu dneva! Naznanja mu, da je napočil dan, spominja ga pa tudi Odrešenika, ki je nosil naše grehe, spominja Marije, pribežališča grešnikov in tolažnice žalostnih. Ta misel ga potolaži in navda s terdnim sklepom, da hoče voljno in vdano prenašati vse bolečine. — In popotniku, ki je hodil dolgo časa po tujih krajih, kjer ne vabi zvonjenje vernih k molitvi, ali ne zaigra serce od veselja, ko zasliši zopet domači zvon? (Dalje prih.)

VSAKDANJI KRUII.

Vsakdanji kruh je beseda božja, ki so jo govorila sladka usta krotkega škofa Frančiška Saleskega. To so nauki ali vodila za življenje, s katerimi je posvetil toliko ljudi in naposled samega sebe. Kaj ne bi bil tudi ti rad mej njimi? Gotovo! Zato si vstvarjen in odrešen, da se posvetiš, kar si tudi sam obljubil. Večkrat prebiraj ta vodila, saj niso ne dolga ne težka. Naj ti ne mine dan, da bi kratkega nauka pazljivo ne prebral in ne premišljeval. Ako ga precej ne umeš, z milostjo božjo ti bo jasniši. To je prav okusen kruh, ki dušo krepeča. Ako se boš ž njim hranil, t. j. ako boš izpolnjeval, kar boš bral, te bo ne le Bog rajši imel, ampak tudi tvoji bližnji, ker bodo čutili prijetni duh te dušne jedi, t. j. ker bodo videli tvoje čednostno življenje.

1. Za mesec januarij, prosinec (31).

1. Nekoristna je vsaka stvar, ki za večnost ne koristi.
2. Privezanost na domače opravke ne škodi duši, ako je tako ymerjena, da imaš vender čas moliti, brati, premišljevati.
3. Izkušaj, da boš doma ljubezniv, tako se sorodniki kaker z domačini; zakaj včasih se zgodi, da so doma hudiči, ki so na cesti angelji.

4. Ako te prašajo po tvojem mnenju, povej ga naravnost; vendar naj ti bo vse eno, ali ga sprejmo in poterdijo ali pa ne.

5. Nebesa niso ljubezniviša ko terpljenje tega sveta, ako v njem nahajaš dopadajenje in voljo božjo.

6. V svojih čednostnih vajah si ne smemo množiti želja, pač pa popolnost v njih opravljanju.

7. Kedor se da vladati lastni volji, bo otožen, nemiren, brezserčen, ako mu opravila ne pojdejo izpod rok, in naj so tudi majhinega pomena.

8. Keder imamo terpljenje ali posebno nejevoljnost, ohranimo se, ko vidimo, da so svetniki še več prenašali veselja.

9. Keder nas zaničujejo, je občutek mesa, ako smo žalostni, občutek duha pa je, ako smo veseli.

10. Kako zadovoljivo je veselje ljubezni, kjer ni nevarnosti, da bi bila prevelika. — Največe veselje pa je Boga ljubiti, ker tukaj ne more biti nevarnosti.

11. Keder se vadiš v čednosti, ne tuhtaj preveč, ampak napredovaj brez vmetalne sile in s priprostim duhom.

12. Kaljarija je gora ljubečih duš. Ljubezen, ki ne izvira iz terpljenja Kristusovega, je minljiva in nevarna ljubezen.

13. Vadimo se prav pogostoma v krotkosti in ljubezni do oseb, do katerih imamo po naravi manj zaupanja.

14. Večkrat se zadržujemo pri želji, da bi bili nebeški angelji, v tem pa zanemarjamo skerbeti, da bi bili dobri ljudje tega sveta.

15. Ničesar ne puščamo težje ko lastno mnenje; in vendar ni potrebnjšega ko to, ako hočemo biti ponižni in čednostni.

16. Ena sama čednostna vaja ob času dušne suhote je več vredna, ko veliko drugih ob času sladke nežnosti in dušne tolažbe.

17. Spoznavanje naše slabosti naj nas ne znevirja, temveč naj nam oživlja duha, ker je tako ovarovan samoljubnosti in napačnosti.

18. Popolnost ni v tem, da nimamo nobenega prijateljstva, ampak da imamo le dobra in sveta prijateljstva.

19. Nihče ni po naravi tako dober, da se ne bi mogel pohudobiti, ako se navadi napačno delati.

20. Kateri bolj zatirajo svoja naravna nagnjenja, tisti si pridobijo več obilnosti božjega navdihovanja.

21. Iger in plesov ni popolnoma zametavati, a ko se igra

in pleše v razvedrenje, in ne strastno, a ko redko in kratko, a ko sramožljivo, spodobno in iz dobrega namena.

22. Neketere duše imajo toliko dopadajenje nad tem, kar store, da skoraj malikujejo; toliko malikov si napravijo, koliker del so storile.

23. V vseh svojih zadevah in podjetjih stavi svoje zaupanje v Boga, in potem bodi prepričan, da se bodo končale v tvojo korist.

24. Prizadevaj si, da bo tvoja pobožnost zmirom ljubezni-
viša, da si jo vsaki priljubi, in da bo spodbujen posnemati jo.

25. Strah božje sodbe moramo v nas tako vmerjati, da po eni strani serca ne izgubimo, in po drugi strani prederzno v se ne zaupamo.

26. Že to je veliko hudo, če nič dobrega ne storimo.

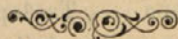
27. Bog želi bolj, da mu bodimo zvesti v majhnih pri-
ložnostih, ketere nam ponuja, kaker da bi goreče hrepeneli po velikih rečeh, ki ne vise od nas.

28. Ni boljše in bolj zaželjene previdnosti kaker je odkri-
toserčnost.

29. O kako srečne so tiste duše, ki imajo opravke v službi
božji! Za kak nič, ki ga za Boga store, jim podarja tako o-
bilno plačilo v tem in onem življenju.

30. Tudi čednosti je moči preveč ljubiti in se zelenjem
včasih zgubiti

31. O Bogu in o tem, kar spada v njegovo službo, ne
smemo govoriti v zabavo in v šali, ampak vselej s ponižno
spoštljivostjo in vdanostjo.

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega

(P. A. M.)

I. Poglavje.

Rojstvo sv. Leonarda. Perva leta njegove
mladosti.

Mej cveticami, ki so zrastle na vertih sv. Frančiška, ki
so vonjavo lepih čednosti daleč po svetu razširjale, gotovo za-
služi odlično mesto sv. Leonard, čiger življenje hočemo tukaj v
našo spodbudo in posnemanje popisati.

Sv. Leonard je bil rojen v Porto Mavriciju, majhnem mestecu v dženoveškem zalivu 20. decembra leta 1676. Ravno ta dan je bil tudi kerščen v lepi kapiteljski cerkvi sv. Mavricija ter je dobil imeni Pavel Jeronim.

Njegova mati, Ana Marija Benza, je bila hči priprostega meščana iz Porto Mavricija. Vmerla je pa že dve leti po rojstvu tega svojega edinega otroka. O nji ne vemo družega, kakor, da je bila prav pobožna bogaboječa žena in dobra kerščanska mati.

Njegov oče, tudi iz tega mesteca doma, se je imenoval Dominik Kazanuova. Bil je kupčevalec na morju. Ker ga je pa kupčija večkrat dolgo časa od doma zadržavala in ni mogel sam dovolj skerbno paziti na izgojo svojega sinka in za domačo hišo skerbeti, poročil se je v drugič z Marijo Riolfo iz Artalla, mesta blizu Porto Mavricija. Iz tega zakona je dobil tri sine in eno hčer. Starejši sin se je učil od kraja zdravilstva, pozneje so ga pa zgleđ njegovega brata Pavla Jeronima, ki je bil ob tistem času že redovnik, kakor tudi njegove goreče besede tako presunile, da ga je hotel posnemati ter je stopil v samostanu sv. Bonaventure v Rimu v redovniški stan. Ime mu je bilo Anton. V tem samostanu je živel dolgo let kot priprost in ponižen redovnik; tam je tudi vmerl. Drugi brat Janez Avguštin je živel mej svetom. O njem se nič gotovega ne ve. Tretjega brata pa je sam sv. Leonard oblekel v redovniško obleko v samostanu sv. Frančiška v Pratu, kjer je bil takrat predstojnik. Tudi sestra se je odpovedala svetu ter postala redovnica, dominikanka v samostanu sv. Katarine v Tadžijaniju, njeno redovno ime je bilo sestra Marija Magdalena. — Ta lepi sad, to veliko vsselje je dal dobri Bog vživati očetu Dominiku in on je bil tega vreden; zakaj, občudovanja vredna je bila njegova bogaboječnost, njegova pobožnost in čistost serca, priserčna njegova skerb za dobro vzgojo svojih otrok. Ker je on svoje otroke sprejel od Boga kot največi zaklad, čul je ze vso skerbjo nad njimi, ze vso zvestobo spolnjeval svoje težavne pa imenitne očetovske dolžnosti. Zgodaj, že precej perva leta je učil otroke ljubiti Boga, častiti Marijo in svetnike. V njih nežna serca je vsadil semena lepih čednosti, pa tudi velik strah in stud nad grehom. Zato je pa tudi vladal v njegovi hiši tak lep mir, tak duh pobožnosti, da je bila vsakemu, ki je v njo stopil, v spodbudo in spoštovanje.

Z nič manjšo gorečnostjo kakor nad otroci je čul tudi nad posli. Pogostokrat jih je opominjal k lepemu, kerščanskemu življenju, k večkratnemu prejemanju svetih zakramentov, odvrčal jih od nespodobnega govorjenja, obujal v njih strah pred grehom, tako da so mu dali ime misijonar. Zgodilo se je včasih da, ko so ravno imeli kak pregrešen pogovor, pa so zagledali gospodarja, je eden drugemu rekel: „Govorimo kaj družega, misijonar gre.“ Dominik je bil v resnici dober oče in lep zgled kerščanskega gospodarja. Zato je bil pri ljudeh zelo priljubljen, vse ga je spoštovalo. Kaj se hočemo čuditi, da je tak lep zgled očetov velik vtisek napravil v nežna otroška serca. Kakor sladko dišeče cvetlice so mu vzrastli, okičeni z lepimi čednostmi. Vender je vse nadkrijeval Pavel Jeronim. Temu nežnemu dečku je bilo očetovo serce posebno naklonjeno, kakor bi bilo slutilo, da v svojem peryorojencu izgojuje cvetlico, ki bo sè svojo lepoto negdaj povelečevala cerkev božjo. Pobožnost tega otroka se je že naprej razodevala v mnogoterih znamenjih, kakor lepa jutranja zora napoveduje svetlo sonce.

Največe veselje tega dobrega otroka je bilo, poslušati očeta, ko mu je pravil o Bogu in njegovi veliki ljubezni do nas. Bil je sicer resnoben, vender prijetnega obnašanja, krotak, postrežljiv in ljubeznjiv; na njegovem obrazu se je bralo nedolžno veselje, tako da se je precej vsakemu prikupil. Posebno pa je bilo njegovo serce vneto za pobožne vaje. Prav otroško je ljubil svojo nebeško mater Marijo. Vsako jutro in vsak večer je pobožno molil sv. rožniyenec. Nad igrami, s katerimi so se drugi otroci kratkočasili, on ni imel veselja; raje je zahajal v cerkev in tam kleče dolgo molil. Doma je delal altarčke, zališal jih s cvetlicami, večkrat povabil svoje tovariše, da so z njim vred opravljali kako pobožnost; — otroške igre so sicer to bile, vender ob enem neko razodevenje njegovega prihodnjega poklica. Že pri teh igrah, se je kazala njegova apostoljska delavnost, v kateri se je pozneje tako odlikoval. On je sè svojimi tovariši in prijatelji opravljal razne molitvice, prepeval svete pesmi; večkrat se je spravil na kak vzvišen prostor, ter začel jim pridigovati, vnemati jih za ljubezen do brezmadežne device Marije, katero je nazadnje v imenu vseh prav otroško prosil, naj ona varuje njih nedolžnost. Na njegovo prigovarjanje so se zbrali večkrat njegovi tovariši ter bosli šli na božjo pot v eno uro oddaljeno romarsko cerkev, posvečeno preblaženi devici Mariji dej Pjani.

S posebno gorečnostjo so to svojo pobožnost opravljali takrat ko so se na Neapolitanskem čutili hudi potresi. Ginljivo so ti nedolžni romarji prosili nebeško mater, naj ona potolaži jezo božjo in naj njih mesto obvaruje te nesreče.

Tako se je Pavel Jeronim vadil v pobožnostih, zraven pa ni zanemarjal svojih dolžnosti. Bil je prav priden učenec in ker je bil dobro nadarjen, je tudi v šoli prekosil svoje součence. Do svojega dvanajstega leta je živel v domači hiši ter rasel v mo-drosti, v starosti in milosti,

II. Poglavlje.

Kako je sv. Leonard v Rim prišel in tam v šolo hodil.

Takrat je živel v Rimu stric sv. Leonarda, Avguštín po imenu, bogat in pošten mož. Ko je on slišal, kako lepe lastnosti in zmožnosti ima njegov nečak, ga je želel v Rimu pri sebi imeti.

Oče Pavla Jeronima je z veseljem sprejel to ponudbo svojega brata Avguština, ker je vedel, da pride njegov sin v roke in pod nadzorstvo modrega in pobožnega moža. Stric je bil Pavlu drugi oče. Skerbel je zanj in ljubil ga skoraj bolj kot svoje lastne otroke. Pavel pa si je sè svojo ljubeznjivostjo, svojo ponižnostjo in bolgljivostjo kmalu pridobil serca vseh. Da bi se v raznih vednostih dobro izučil, ga je poslal stric v šolo k duhovniku Francišku Santoleriju, ki je svoje učence podučeval v latinskem jeziku. Ob enem mu je pa tudi preskerbel dobrega spovednika in izverstnega dušnega vodnika, oratorijanca P. Griffonellija. Ko se je Pavel dve leti v nižjih šolah prav pridno in na veliko zadovoljnost svojega učenika učil, ga je poslal na to stric v rimski kolegij kjer so podučevali učeniki iz družbe Jezusove. Eden izmej njih je bil P. Tolomej, mož velike pobožnosti in učenosti, pozneje kardinalj sv. cerkve. Čez dve leti zapusti to šolo in obiskuje kolegij, alla Minerva, kjer so podučevali dominikani. Tukaj se je zè vso gorečnostjo učil bogoslovske vednosti po načinu angeljskega učenika sv. Tomaža Akvinskega. Na to gre nazaj v rimski kolegij, kjer je bil gori imenovani P. Tolomej zopet njegov učenik. Pod vodstvom tako imenitnega učenika je Pavel hitro napredoval v lepih vednostih posebno v govorništvu, ker zato so mu bile zmožnosti že nekako prirojene.

Na tako imenitni visoki šoli kakor je rimski kolegij, je imel Pavel veliko sošoljcev, raznoverstnih lastnosti in nagnjenj. Vender se njegova gorečnost ni prav nič ohladila, vedno je hodil po potu čednosti, ves vnet je bil za svete reči, ker je vedel, da je začetek modrosti, strah božji. Kako lepo se je Pavel obnašal v rimskem kolegiju, kjer se je pet let vadil v raznih vednostih, o tem je zapustil neki pobožen duhovnik, ki je bil njegov sošoljec in ki ga je tudi preživel, to lepo spričevalo: „Pavel Jeronim, pozneje P. Leonard, je prejemal ob nedeljah in praznikih, kakor tudi pri raznih pobožnih vajah, z veliko pobožnostjo sv. zakramente. Ko sva prišla skupaj v kolegiju ali tudi na mojem domu, je govoril vedno o Bogu ali o šoljskih rečeh. Ves ponižen, pobožen, priden in delaven je bil. Pet let sva bila najboljša prijatelja, pa nikoli nisem pri njem opazil najmanjše pregrešne besede ali djanja“. V resnici je bil lep zgled in ogledalo učeči se mladini; kakor angelja v mesu, kakor družega Alojzija so ga imeli.

V skerbi za kerščansko popolnost in da bi mogel svetnike boljše posnemati, se je zapisal Pavel, ko je bil 17 let star, v Marijino bratovščino, katero je bil vpeljal P. Karavita. V tej bratovščini so živeli udje po posebnih pravilih; večkrat so se zbrali in opravljali razne pobožne vaje. Izmej udov je bilo odločenih dvanajst najbolj gorečih, ki so se aposteljni imenovali. Njih apostolska služba je bila v tem, da so ob nedeljah in praznikih v cerkvi razlagali verske resnice, ali so pa hodili po mestnih ulicah in terjih ter prigovarjali ljudem, naj obiskujejo misijonske pridige, ketere so imeli jezuiti, mesec za mesecem v raznih rimskih cerkvah. Zavolj svoje gorečnosti in natančnosti, s katero je Pavel vodilo bratovščine spolnjeval, je bil tudi on izbran za aposteljna. Hodil je tedaj tudi on po očitnih krajih in z vneto, ponižno prošnjo in v serce segajočo besedo je pridobil marsiketerega, da je šel, mesto na veselico, v cerkev k službi božji. Seveda se je večkrat zgodilo, da so mu ljudje to ljubezen, to skerb za zveličanje duš povračevali s zaničevanjem in zasmehovanjem; vender on je bil vesel, da je mogel zavoljo Jezusovega imena zaničevanje terpeti.

Vsa ta dobra dela Pavlu še niso zadostovala. Zato je pristopil še v bratovščino sv. Filipa Nerija. Opravil je dolgo spoved, ketera mu je obudila toliko kesanje čez grehe, da je še v poznejših letih zaterjeval, ta je takrat ves drugi človek postal

in dobil veliko ljubezen do zatajevanja in pokore. „Oh! zdihnil je večkrat, takrat sem imel še nekaj gorečnosti, pa kako hitro je prešla!“ Tako ga je silila govoriti njegova velika ponižnost, mej tem ko je plamen božje ljubezni vedno bolj gorel v njegovem srcu. Doma se je najraje pogovarjal o življenju svetnikov posebno tistih, katerih god se je ravno obhajal, ali je pa ponavljal cele oddelke pridige, katero je slišal. Posebno je o teh rečeh rad govoril pri večerji. Večkrat je bil tako navdušen, da so drugi že povečerjali mej tem ko se on še doteknil ni jedi. Pri takih priložnostih mu je rekel stric: „Nehaj že vender pridigovati; zdaj jej, mi se bomo že potrudili svetnike posnemati.“ Vsi so ga pa spoštovali, ker so spoznali, da bo ta mladenič enkrat velik pridigar, po katerem bo Bog govoril svojemu ljudstvu. Drugi zopet so občudovali njegovo ponižnost, s katero je skrival svoja spokorna dela. Že pri mizi se je večkrat tako dolgo zadržal v svetih pogovorih, da je jed, ketere se je hotel oropati, merzla postala in potem je mogel reči, da se ne prileže njegovemu želodcu. Navadno je spal na terdih tleh. Pod zglavje si je deval stolčič ali kamen. Skerbno je skušal to prikriti, pa dekla je na lepi snažni posteljni opravi kaker tudi na tleh kmalu spoznala, kar je zakrival. Tudi je večkrat našla v izbi biče in drugo spokorno orodje, na katerem se je dobro poznalo, da je bilo večkrat rabljeno.

Pod tako ostromostjo življenja je terpelo seveda njegovo telo. Zato je stric očetu pisal, kako njegov sin živi, kako je vedno zapert v izbi, da si ne privošči nobenega razvedrila, kako nevsmljeno sam seboj ravna in da je že bolj merliču ko živemu človeku podoben. Ne vemo sicer, kaj je oče odgovoril, ali to vemo, zakaj je svetnik tako ravnal sam seboj. Zveličar je rekel: „Prišel sem na svet ogenj prinest, in kaj hočem družega, kaker da gori.“ Ljubezen je ogenj. Kaker ogenj reč, katero užge, popolnoma prešine, vse madeže pokonča in slednjič reč v se spremeni; tako stori tudi ogenj božje ljubezni s človekom. Ta ogenj priganja dušo, da se spokornimi deli huda nagnenja in in strasti zamori, vse slabo in pregrešno v starem človeku pokonča in novega obleče, ki je vstvarjen po Jezusu Kristusu v pravičnosti.

Kristijan pa ima še en drug nagib in vzrok svoje meso križati in ne moremo ga zamolčati, ker je ta nagib veliko vplival na svetnike. Glej! o duša, tvoj Jezus, tvoj Zveličar, tvoja ljubezen visi na

križu ! Ali ne stori ljubezen, ljubeče enake ? Ali se spodobi mehkužen ud pod glavo s ternjem kronano ? In ti, ud Jezusa Kristusa, se strašišternja ? Sv. Frančišek Saleški je rekel : „Serce, ki Jezusa križanega goreče ljubi, ljubi tudi njegove martre in terpljenje, njegovo zaničevanje in zasmehovanje, njegovo lakoto in žejo. In ako je tako serce dobilo to milost, da je moglo kaj tega okusiti, o kako se tega veseli ! Za ljubezen ni nič terdega, nič težavnega, nič grenkega. Sladek in ljub je boj, v katerem serce zmago dobi zoper vse strasti.“ Gdo bi mogel dvojiti, da je tudi našemu svetniku bila razodeta ta skrivnost križa ? da je mogel govoriti z aposteljnom : „Da pa zdaj živim v mesu, živim v veri Sinu Božjega, kateri me je ljubil in dal sam sebe za me.“ „Ne kaker da bi bil že dosegel, ali da bi bil že popoln ; ženem se pa, da bi kako dosegel, s čimer sem bil tudi dosežen od Kristusa Jezusa.“

III. Poglavlje.

Sv. Leonard razodene svojo željo svet zapustiti in stopi po mnogih srečno premaganih zaprekah v redovni stan.

Precej časa že se je v sercu Pavla Jeronima oglašala volja božja, neki notranji glas ga je klical k popolnosti redovniškega stanu. Star je bil 19 let in tudi ves pripravljen slediti temu božjemu klicu. le vedel ni, kateri iz mej mnogih redovnih družin bi pristopil.

Da bi svoj poklic spoznal, pomnožil je ta zvesti služabnik božji svoje molitve in premišljevanja in k svojim navadnim spokornim delom še ostrejše dodejal. Ker je pa hrepenenje po redovnem stanu vedno večje postajalo, je razodel vse to svojemu dušnemu vodniku, ker je vedel, da pokorščina človeka najbolj varuje pred zapeljevanjem in prevarami pekla. Njegov modri spovednik je bil kmalu prepričan, da mladeniča res Bog kliče, da je njegov poklic pravi; vender se ni hotel prenaglit, temuč poskušati mladeniča. Zdaj ga je vadal v tej, zdaj v drugi čednosti; zdaj mu je zapovedal kaj prijetnega storiti, zdaj kaj težkega, posebno tacega, kar je zelo nasprotno in zoperno slabi človeški natori. Tako mu je enkrat zapovedal, naj gre k rimskim knjigoterzecem in poišče knjigo, v kateri so basni Ezopa, Bertolda in Bertoldinija. V vednosti podučeni mladenič je dobro vedel, da take knjige ni najti; pa pokorščina do namestnika

božjega mu je bila sveta. Vesel je hodil od enega knjigoteržca do drugega. Knjige seveda ni mogel dobiti, ker take sploh ni bilo; toliko več pa je dobil zasmehovanja, porogljivih in zaničljivih besed. Slednjič se verne k svojemu duhovnemu očetu ter mu veselega obraza pove, da knjige take verste ni mogel dobiti, vendar hoče še enkrat z večo skerbjo in pridnostjo iskati, ako mu on to zapove. „Ne, ne, ni treba,“ mu reče P. Griffonelli, saj sem si mislil, da si neroden in nepripraven dovolj, da take malenkostne reči ne boš našel.“ V taki ostri šoli je moral Pavel Jeronim gotovo mnogo napredovati v vseh čednosti posebno v zaničevanju samega sebe. Mej tem pa je on pogostokrat prosil svojega spovednika, naj mu vendar pove, kaj misli o njegovem poklicu. Za odgovor ni dobil drugega, kakor to, naj le goreče moli in se popolnoma izroči v previdnost božjo; ona mu bo že pokazala pot, po kateri mora hoditi.

Nekega dne je šel po tergu „alj Džezu“ in bil ves zamišljen v izvolitev stanu. Glej! kar zagleda dva redovnika, vbožno oblečena, pa polna resnobe in ponižnosti. Ta pogled ga nenavadno presune in pretrese; mislil je, da vidi dva angelja z nebes, in v sercu občuti veliko hrepenenje stopiti v red, v keterega sta spadala ta dva moža. Ker pa ni vedel, kak red je to, ne v katerem samostanu ta dva prebivata, gre od daleč za njima, dokler stopita v tako imenovani Ritiro, to je puščavo, samoten od drugih hiš oddaljen samostan sv. Bonaventure na palatinskem griču. Pavel Jeronim stopi v samostansko cerkev ravno tisti trenutek, ko so na koru molili besede: „Spreoberni nas, o Bog, naš Zveličar!“ Tihi mir se je vlegel v njegovo dušo, prave strune serca so se oglasile in že je bil storjen sklep v ta red stopiti. Močno ginjen je izrekel besede psalmista: „To je kraj mojega miru.“ Serčno vesel hiti naravnost k svojemu spovedniku, mu razodene vse, kar se mu je prigodilo, ter pravi, da se bo popolnoma po tem ravnal, kakor bo on odločil. Spovednik ni več odlašal, ker je spoznal, da Bog sam mladeniča kliče in zato mu reče, da je res volja božja, da on postane duhovni sin sv. Frančiška. Da bi ga v tem sklepu še bolj poterdil in da bi bil zavoljo poklica še bolj gotov, mu naroči naj obišče večkrat samostan sv. Bonaventure in naj se še z drugimi pobožnimi in modrimi možmi posvetuje. Pavel obišče tri moža, ki so bili tisti čas v veliki časti v Rimu, namreč jezuita p. Boldidžjanija, p. Pija od sv. Kolumbe, predstojnika v samostanu sv. Bonaventure,

in enega patra dominikana iz samostana sv. Sabine. Vsi trije so spoznali poklic božji in ga poterdili v njegovem sklepu.

Predeu je pa mogel ta svoj sklep izveršiti, je moral premagati še marsikatere zapreke, kjer je bila hudo skušana njegova stanovitnost. Dobiti je meral privoljenje očeta, kaker tudi strica, keterega je zelo spoštoval in vedno rad poslušal. Toda ravno ta mu je delal največe težave. Ko mu je razodel svoj sklep, postane stric jako razburjen in osorno mu reče: „Nespametni mladenič! Kaj sem te zato poklical v Rim, zato pošiljal v visoke šole, da bi postal menih? Kaj poreče oče? V moje roke te je izročil in zdaj naj te zgubi? Kako boš mogel prestatu v tako ostrem redu? Gotovo, kmalu bi vmerl in potem si sam svoj morivec. Ostani mej svetom, saj tudi tukaj lahko pobožno živiš.“ V svoji razburjenosti ga je imenoval celo svetohlinca, hinavca, ki le zavoljo prazne, posvetne časti sili v tako življenje. Pri vsem očitauju je ostal Pavel Jeronim miren, molčal je in terpel. Božja milost ga je podpirala in keder se je ozerl na križanega Zveličarja, si je mislil, da mu on s križa govori: „Moj sin, ako hočeš službo božjo nastopiti, derži se zvesto pravičnosti in bogoboječnosti in pripravi svojo dušo na mnoge skušnjave.“ Stanoviten je ostal; ali to je strica tako vježilo, da ga je iz hiše spodil. Blagi mladenič si je poiskal toraj drugo stanovanje, namreč pri svojem sorodniku Leonardu Poncetti.

Njegov oče Dominik pa je tudi tukaj pokazal svoje dobro, plemenito serce. Brat in sin sta mu pisala. Pervi mu je odsve-toval, drugi ponižno prosil. Nepričakovana novica o sklepu svojega najljubšega otroka ga je tako pretresla, da se je mlo zjokal. Pa ko se je perva razburjenost malo polegla, je šel s pismom sinovim v roki v cerkev, vergel se pred oltarjem na kolena in daroval Gospodu Bogu svojega sinu, kaker je bil negdaj Abraham na gori Morja pripravljen darovati svojega Izaka.

Privoljenje očetovo je Pavla nekoliko potolažilo ali žalostila ga je jeza stričeva, ki o samostanu ni hotel nič slišati. V njegovo hišo ni smel stopiti; stanoval je pri Leonardu Poncetti ki ga je z besedo in djanjem podpiral, tako da je iz hvaležnosti do njega pri svojem vstopu v red sprejel njegovo ime Leonard.

Drugo zapreko njegovemu vstopu so delali njegovi tovariši in prijatelji. Vsi so ga radi imeli in priserčno ljubili; zato so se ga bali zgubiti. Prigovarjali so mu na vse mogoče načine, naj premeni svoj sklep, naj pomisli, kako bo mogel prestatu v

ostrem spokornem redu, ker je tako šibkega telesa, tako slabega zdravja in v hiši bogatega strica navajen na dobro hrano in vsako postrežbo?

Slednjič je moral premagati še eno zapreko, katero so mu napravljali udje nekega reda, v katerih družbi je bil skoraj vsak dan in ketere je tudi zelo spoštoval. Kaj radi bi ga bili oni za se pridobili, ker so spoznali, da bi on bil pravi biser njih reda. Komaj so izvedeli, da misli v drugi red stopiti, trudili so se na vso moč odverniti ga od tega. Prigovarjali so mu, naj vendar ne gre v samostan sv. Bonaventure, ker tam ne bo mogel porabiti svojih velikih zmožnosti, tam ne bo mogel pridigovati ne delati za zveličanje duš, temuč ostal bo za svet brez vsake koristi. Eden mu je celo rekel: „Prav, če si že tako terdno sklenil, pojdi v samostan sv. Bonaventure; tvoje opravilo bo za zelenjavo na vertu skerbeti, ne pa za zveličanje ljudi delati“.

On pa je odgovoril, da na tem mu nič ni ležeče, da je pripravljen tudi samo za zeljenavo skerbeti, ako mu Bog le to milost podeli, da bo v samostanu sv. Bonaventure oblečen, ker za to se čuti poklicanega.

Toliko se je moral Pavel Jeronim boriti za svoj poklic. Vendar je ostal stanoviten kó skala. Neprenehoma je prosil Boga, naj mu okrepča zdravje, da bo mogel v redu ostati. Gospod ga je vslušal. Kmalu je postal zdrav in čverst, da je celo svoje prijatelje priganjal naj z njim vred Boga hvalijo za to milost.

Ko je bilo na ta način vse odstranjeno; kar bi moglo njegov namen preprečiti, hitel je v samostan sv. Bonaventure, vergel se pred gvardijanom, gori imenovanem P. Pijem, na kolena in ga z ginljivo ponižnostjo prosil za sprejem. Vredni predstojnik, ki je dobro poznal lepe lastnosti tega mladeniča, mu precej zagotovi sprejem, le počakati mora še do tistega časa, ko se bodo novici sprejemali.

Sè sveto nepoterpežljivostjo je pričakoval Pavel Jeronim, zaželeni trenutek, ko se bo svetú odpovedal in popolnoma Bogu daroval. Z molitvijo in sè spokornimi deli, se je pripravljaj na ta čas. Meseca septembra l. 1697 so definatorji rimske provincije sklenili, da se sme sprejeti v red in sicer kot ud samostana sv. Bonaventure. Za novicijat so mu odločili samostan S. Marija delle gracie v Pontiçelliju. Pred svojim odhodom, priporoči on še svojega brata svojemu najboljšemu prijatelju Petru Miraju. Ta brat je prebival v Rimu. Od začetka se je učil zdravilstva,

pozneje pa, kaker smo že omenili, je milost božja tudi njega pripeljala v redovni stan. Pavel Jeronim je bil edenindvajset let star, ko je prišel v samostan Sv. Marije delle Gracie, kjer ga je predstojnik ljubeznjivo sprejel. Precej je začel opravljati sv. duhovne vaje, ki so predpisane za novice.

Drugega oktobra l. 1697 je bil oblečen v spokorno obleko frančiškanskega reda ter je dobil ime br. Leonard.

Iz Svete Dežele.

„Mesto, kjer stojiš, je sveto mesto, da, najsvetejše cele zemlje, ker je napojeno s predrago kervjo našega zveličarja. Tukaj je vbogemu človeštvu došlo odrešenje. Edini sin večnega Boga je na tem mestu razpet na lesu križa pregreuke smerti vmerl, grešnemu človeštvu zbrisal madež izvirnega greha in raj nebeski odperl.“

Tako in enako sem premišljeval, ko sem bil mesec dni pri Božjem grobu in vsaki dan večkrat po dnevi in po noči na Gori Kaljavariji. 16. aprilja v jutro sem se pripeljal v Jafo in še tisti dan na večer sem bil v Jeruzalemu. Ravno tiste dni si je bil drugi zakristan pri Božjem grobu: nogo zlomil in moral sem jaz za nekoliko časa njegovo mesto nastopiti. Dela je bilo takrat pri Božjem grobu jako dosti, spanja komaj po dve uri; tri malo kedaj. Prišlo je bilo mnogo francoskih in belgijskih romarjev; samo duhovnikov, ki so prišli k tako imenovanemu „evharistij-skemu kongresu“ (zboru sv. rešnjega telesa) je bilo preko štiristo, zraven blizu 30 škofov in nadškofov raznih obredov in vsaki je hotel kje v veliki cerkvi (baziliki) Božjega groba maševati. Na sedmih katoliških oltarjih so se začele svete maše precej po dveh urah popolnoči ter se neprenehoma brale do enajste ure. Še osmi oltarček je na mestu, kjer je mati božja stala, ko so nje božjega sinu na križ pribijali, pa ima vhod zunaj bazilike; je namreč majhina kapelica, ki spada samo frančiškanom, drugoverci nimajo pravice praga prestopiti; tudi tuka; so se svete maše neprenehoma brale.

Dne 14. majnika je prišel odposlanec svetega očeta papeža kardinalj-nadškof renški („Reims“ na Francoskem) monsinjor

Lanženijéz (Langénieux), ki so ga z veliko slovesnostjo sprejeli, in drugo jutro se je začel zbor presvetega rešnjega Telesa. Procesijo z Najsvetejšim je vodil predsednik zbora škof litiški (Lütlich) iz Belgije po prostorih in mostavžih tukajšnjega glavnega samostana presvetega Odrešenika; več sto duhovnikov mašno oblečenih in mnogo drugega ljudstva je bilo poleg. Seje so bile skozi tri dni v tamkajšnji veliki obednici (refektoriju). Govorili so škofje raznih jutrovskih obredov največ ravno o svojih obrednih posebnostih. Govorilo se je v francoskem jeziku, ki ga škofje na Jutrovem skoraj vsi umejo. Poslednjič je imel kardinalj sam v pričujočncsti 27 škofov in nadškofoy in velike množice druge duhovščine molitve za sveto cerkev in svetega očeta papeža, zahvalno pesem in potem splošno odvezo v baziliki svetega božjega groba.

Ker sem omenil prej katoliške oltarje v cerkvi božjega groba, naj zdaj še posebej v misel vzamem jako priljubljen oltarček na Gori Kaljvariji v sredini mej oltarjema, kjer so Jezusa na križ pribijali in pa kjer je bil križ postavljen ali vsajen. Tukaj ravno nekako v sredi je majhin oltarček žalostne matere Božje, s premilo podobo, ki jo katoliški romarji posebno časte. Skoraj vsaki duhovnik, ki sem pride, želi pred njo vsaj enkrat opraviti presveto daritev. Posebno francozje imajo veliko spoštovanje do te premile podobe in presvetega mesta, ter to tudi v dejanju kažejo. Zlasti od njih višjih, plemenitih stanov ima ta podoba toliko dragocenosti, da bi se dal z denarjem, kar so ga vredne, zidati obširen samostan s cerkvijo vred.—

Drugi za Sveto deželo znameniten dogodek letošnjega leta je prihod našega prečastitega patra generaljnega ministra, ki so v teku štirih mesecev srečno zveršili obiskovanje tukajšnje redovno okrajine (kustodije). Na dan presvetega rešnjega telesa so iz Nazareta skozi Jafó prišli v Jeruzalem. Ker so sedanji generalj prvi, po ustanovitelju reda svetem Francišku, kaker njegov naslednik obiskali Sveto deželo, zato je bil v vsakem kraju po mogočnosti slovesen sprejem, posebno pa seveda v Jeruzalemu. Vsa tukajšnja samostanska družina jim je šla naproti pred jafska mestna vrata; tudi drugi redovi in duhovščina, dobrodelni zavodi, nekaj prve gospode in mnogo ljudstva se je tam zbralo. Potem se je dolga procesija počasi pomikala do samostana in cerkve presvetega Odrešenika; po poti so majhine arabske deklice lepo belo oblečene z venci na glavi pod vodstvom redovnih

sester trosile dišeče cvetlice pred nogami prečastitega patra generalja.

Kongregacija je bila v glavnem samostanu presvetega Odršenika 16. velikega serpana; takrat sem bil tudi jaz predstavljen iz Jeruzalema dve uri daleč k Sv. Janezu v govorje, to je tja, kjer je bil rojen sv. Janez Kerstnik. Odešel sem pa tja še le mesca kimavca.

23. velikega serpana zvečer se je v cerkvi presvetega Odršenika v pričujočnosti cele redovne družine slovesno opravila zahvalna pesem; 24. v jutro se priporoče pater generalj nam ostalim v molitev ter veseli in zadovoljni zapuste sveto mesto. Spremljali so jih pater kustos in njih namestnik ter večina samostanske družine (jaz sem bil zadržan); tudi častna vojaška straža na konjih ter obilo kočij evropskih konzuljev in druge gospode, celo nekoliko Gerkov. Peljali so se od jafskih vrat proti železniški postaji. Pred jafskimi vrati se cepi cesta na dve. Na desno, proti zapadu, pelje dobra, dosti široka cesta proti Jafi; na levo, proti jugu, je tudi prilično lepa in široka cesta, ki pelje ob znožju gore Sijon in pa ob dolini Hinnom proti Betlehemu in ob enem na kolodvor. Nekako v sredini mej jafskimi vrati in kolodvorom ravno pod sijonsko goro je tako imenovani „suljtanov ribnik“ (po arabsko „Birket es-Sultan“; glej obris mesta Jeruzalema v dr. Lampeta knjigi „Jeruzalemski Romar“ str. 91) dolg 180, širok 90 metrov, poleti navadno suh. Ko se peljajo ravno ob sredini tega ribnika ali jezera p. generalj s patrom kustosom in njih vikarijem po ravni, široki cesti, kar naenkrat zavijo konji na desno s ceste in na avnost v prepad; konji in kočija s patrom generaljem in patrom vikarijem kustodije padejo vsi vkup do deset metrov globoko na dno ribnika; patra kustosa je bil nekedo še o pravem času potegnil iz kočije. Ko so padali, so se priporočevali p. generalj svetemu Antonu Padovanskemu in res, Bog jih je obvaroval smerti in velike nesreče. Konji in prvi del kočije je bil močno poškodovan (kaker se je pravilo pozneje, so konji potem poginili), patru generalju se razen strahu, majhnih prask in raztergane obleke nič hudega ni zgodilo, tako da so mogli celo peš nadaljevati pot do kolodvora, od koder so se peljali v Jafu in dalje po morju v Aleksandrijo. Tam so nekoliko počivali, ker jih je morska bolezen hudo nadlegovala. Iz Rima, kamer so se

potem vernili, pa so naznanili, da se dobro čutijo. Pater vikarij kustodije, notranje hudo pretreseni, pač sedaj bolehajo.

Jeruzalemski gospodje kolovodje so se po tem dogodku venderle toliko zdramili, da so sprevideli, da je treba kake ograje, kjer vodi cesta tik prepada; začeli so delati ob ribniku terden zid. Pa ni misliti, da je bila to prva nesreča, ki se je tam zgodila. Ni še davno kar se je bila zvernila ravno tako neka kočija s štirimi ljudmi in takrat so bili mertvi vsi, ljudje in konji.

Drugi dan, 25. velikega serpana, me je spremil na tisto mesto brat, ki je prej ta dan pri nesreči poleg bil. Dobila sva tam mnogo ljudi, ki so ogledovali mesto ter se čudili, da so po tako globokem padcu še živi ostali. Neketeri iz nemške naselbine so bili zdolaj ter merili visočino do ceste; pobirali so tudi suknene kosce od obleke p. generalja, da jih ohranijo v spomin.

Marisikaj bi bil že prej rad naznanil; pa čas in bolezen, ki tu evropejcu zlasti prvo leto menda malo kateremu prizanese, mi nista dopustila. Tudi domačini letos močno bolehajo.

Sedanji prečastiti kustos ali varih Svete dežele končajo svoja leta prihodnji mesec; potem dobi Sveta dežela, ako ne prej, za novo leto novega kustosa; imenuje ga skupščina za razširjevanje vere (propaganda fide) v Rimu.

Prav serčno pozdravljam vse drage mi prijatele in znance!

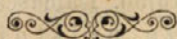
Pri Sv. Janezu v Gorovju 22. vinotoka 1893.

Br. Brunon.

Temu dopisu naj pristavimo še žalostno naznanilo o zločinstvu, ki se je zgodilo 28. vinotoka v betlehemski cerkvi. Pray tam, kjer je bil naš gospod Jezus Kristus rojen. Frančiškani, ki so pri tej cerkvi, imajo navado in pravico vsako popoldne v procesiji počastiti mesto, kjer so stale jaselce, kamer je Marija položila svoje novorojeno nebeško dete. Ob tem času se morajo vmekniti vsi drugoverci, ki imajo v tisti cerkvi tudi kako pravico, ravno tako, kaker se morajo vmekniti katoličani, keder pride drugim odločen čas. Omenjeni dan sta bila ob času frančiškanske procesije v cerkvi dva ruska gospoda z nekim mladeničem, ki je bil v službi tamkajšnje ruske gosposke, dasi je avstrijanec in celo avstrijski vojak rezervist iz Dalmacije doma. Frančiškanski zakristan je opomnil te ljudi, naj se zdaj vmaknejo, kar so tudi storili. Ali tisti mladič, Nikolaj Jurič po imenu,

se je menda kmalu vernil ter obstal na mestu, kjer ni imel pravice. Ko ga je drugič hotel zakristan proč spraviti, je potegnil revoljver ter začel streljati. Zakristan brat Liberat iz Belluna je obležal mertev, pa morivec je le še streljal. P. Rafaela iz Loreta, častitljivega 76 letnega starčka, je smertno ranil; zadel je nadalje tudi brata Romana, in samostanskega kuharja je hudo ranil v nogo. Še le nato se je posrečilo bratu Deodatu morivcu izviti revoljver iz rok in ta je pobegnil. Vvečer so ga turski žendarmi ugnali v ječo; ali še tisto noč je prišel ruski konzulj iz Jeruzalema v Betlehem ter zahteval, da ga njemu izroče. Betlehemski sodnik se je branil; ali ruski konzulj je telegrafiral v Carigrad in turska oblast se mu je vdala ter odstavila sodnika, ki je storil svojo delžnost. Morivec se je izročil avstrijskemu konzulja; ruski pa zahteva, naj se izpusti in zapro frančiškani, kaker da so oni vsega krivi. Kaj se bo še zgodilo, Bog ve! zlasti, ker niso samo Rusi in ne samo drugoverci sovražniki frančiškanom v Sveti deželi.

Najnovejše poročilo pravi, da so morivca poslali v Avstrijo pa je v Aleksandriji ušel.

Sv. Tomaža Akvinskega

Razlaganje Gospodove molitve:

„Očenaš.“

(P. L. H.)

Uvod.

Mej drugimi molitvami je Gospodova molitev imenitnejša: zakaj ona ima petere odličnosti, ki jih mora imeti molitev. Molitev namreč mora biti — zanesljiva, prava, prav uravnana, pobožna, ponižna.

1. Gospodova molitev je zanesljiva.

Zanesljiva mora biti, da z zaupanjem stopimo k sedežu milosti, kaker govori apostelj (Hebr. 4. 16). Tudi v veri neomahovajoča, saj je rečeno: Prosi naj z zaupanjem

brez vsega pomišljanja (Jak. 1, 6). Očitno pa je ta molitev naj bolj zanesljiva, saj je zložena od našega zagovornika, ki je najmodrejši prosivec, in ima vse zaloge modrosti in znanja, po besedah apostolja (Kološ. 2, 3). O njem je rečeno: Ako je pa kedo grešil, imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega (I. Jan. 2, 1). zato pravi Ciprijan: „Ker imamo Kristusa za besednika pri Očetu za naše grehe, predlagajmo mu besede našega zagovornika, keder prosimo za svoje pregrehe.“ Dalje je ta molitev najbolj zanesljiva tudi zato, ker nas je učil moliti tisti, ki nas usliši z Očetom, kaker je pisano: V me bo klical, in jaz ga bom uslišal (Psl. 90, 15). zato pravi Ciprijan: „Prijazna, domača in pobožna je molitev, prositi Gospoda po njegovem sinu.“ Od te molitve se nigdar ne gre brez sadu; zakaj po njej so odpuščeni mali grehi, kaker uči Avguštin. —

2. Gospodova molitev je prava.

Naša molitev mora biti prava, da kedor moli, to prosi od Boga, kar mu je pristojno. Damaščan pravi: „Molitev je prošnja do Boga za pristojne reči.“ Velikrat molitev ni vslišana, ker se prosi za nepristojne reči. Prosite in ne prejmete ker slabo prosite. (Jak. 4, 3). Vedeti pa, kaj je prositi, je prav težko, ker je težko vedeti, kaj je želeti. To, za kar se sme prositi v molitvi, to se sme želeti, toraj govorí Apostelj: Ne vemo namreč, kaj bi prosili, kaker se spodobi (Rim. 8, 26). Učitelj pa je Kristus sam; njegova naloga je, učiti nas, kaj se nam spodobi prositi. Učenci so mu rekli: Gospod, učin nas moliti (Luk. 11, 1). To se toraj naj pravičneje prosi, za kar nas je on sam moliti učil. Zato pravi Avguštin: Naj rabimo kakeršne koli besede, nič družega ne povemo, kaker kar je položeno v Gospodovi molitvi, če prav in spodobno molimo.

3. Gospodova molitev je dobro vrejena (vrvnana.)

Molitev mora biti vrvnana, kaker želja, ker molitev je izraz želje. Je pa ta red pravi, da pri želji in molitvi večovvažnost dajemo dušnim rečem kaker telesnim, nebeškim večo ka

ker pozemeljskim, po besedah sv. pisma: Iščite naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo priverženo (Mat. 6, 33.) To nas je Gospod učil v tej molitvi prositi, in v njej se prosi naj poprej za nebeške reči, in potem za pozemeljske. —

4. Gospodova molitev je pobožna.

Molitev mora biti pobožna, ker tolstost pobožnosti dela daritev molitve Bogu dopadljivo, po besedah Davidovih: V tvojem imenu bom povzigoval svoje roke; kakor z mastjo in tolstostjo bodi napolnjena moja duša. Psl. 62. 5. Pobožnost se pa navadno po dolgosti molitve skerha, zato nas je Gospod učil, naj se varujemo nepotrebne obširnosti pri molitvi, rekoč: Keder pa mólite, nikar velike ne govorite (Mat. 6, 7). In Avguštin pravi Probi: „Molitev naj bo brez mnozega govorjenja, pa naj ne bo brez globokega klicanja, če hočeš, da ti ostane namen goreč.“ Zato je Gospod to molitev nastavil kratko. Pobožnost pa nastane iz ljubezni; in ta ljubezen je ljubezen do Boga in do bližnjega. In oboje se kaže v tej molitvi. Zakaj, da si pridobimo ljubezen Božjo, ga imenujemo Očeta; da kažemo ljubezen do bližnjega, molimo za vse sploh, rekoč: Oče naš... In Odpusti nam dolge naše, in dr. Na to nas vodi ljubezen do naših bližnjih. —

5. Gospodova molitev je ponižna.

Molitev mora biti tudi ponižna, po besedah sv. pisma: Pogledal je na molitev ponižnih (Psl. 101, 18;) in po priliki o farizeju in cestinarju (Luk. 18, 10;) in (Judit 9, 16;) Molitev ponižnih in krotkih je tebi vselej dopadla. Taka ponižnost je izražena v Gospodovi molitvi. Prava ponižnost namreč je, keder človek nič ne stavi na svoje moči, ampak vse upa sprostiti od božje pomoči.

(Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine trojiške: v. č. g. Mihael Miložič (zlahten biser tretjega reda, vmerli pri Sv. Benediktu), Johana Vogrin, Antonija Rola, Jozefa Vajngrlj, Julijana Zavernik, Marija Pučko, Terezija Vrlič, Marija Majcen, Ana Voglar; medanske: Terezija (Klara) Polenčič.

Dalje se priporočajo v molitev: tretjerednica z Ogerskega za srečen porod: dve bolni osebi za ozdravljenje; neka žena za poterpežljivost, priporoča tudi svojega moža, da bi ga Bog pripeljal k pravemu spoznanju; neki mož svojo rodovino, da bi ji Bog dal ljubi mir; neki tretjerednik svoje stariše in brata; neka tretjerednica, da bi je Bog rešil božjastne bolezni; neka tretje rednica priporoča svojega sinu vojaka in neko že poldrugo leto bolno deklico; K. M. za ozdravljenje.

Zahvala za vslišano molitev.

Z Vipavskega, 28. listopada 1892.

Naša mati je nevarno obolela. Malo upanja je bilo, da bi zopet ozdravela. Obernili smo se tedaj s terdnim zaupanjem k Mariji ter jo serčno prosili pomoči; obljubili smo mej drugim, da se priobči poročilo v tem listu, ako ozdravi naša ljubljena mati. In res! Marija nas je uslišala. saj ne zapusti nikogar, kedor k njej pribeži in jo pomoči prosi v svojih stiskah. Čast in hvala bodi tedaj presveti Mariji Devici!

H. Č. v imenu svojih bratov in sester.

Iz Novega mesta 6. grudna 1896.

Po priprošnji Marije Device, sv. Frančiška in sv. Antona sem zadobil zdravje, da morem opravljati svoja dela. Tisočera hvala za to dobroto

P. V. V.

Ana Letnik, devica iz Gočove, se zahvaljuje Mariji Devici, sv. Antonu in sv. Filomeni za ozdravljenje, da more postarnim starišem ostati v pomoč.

Neki mož za povernjeno edinost in poterpljenje.

ti¹⁾, ló'k, sló'ka njí'va²⁾, sló'kasta kra'va; sà-pé'ti, pó'ta (fem., *fessel*).³⁾

Tudi pred *j* in *v* ali *v* se pregláša *e* v *o*, pred *v* celo vedno.⁴⁾ Nadalje se spreminja pred soglasniki *o, v* (pervotni kaker iz *e, v* nastali) v *u*: plo'vem, plu'ti;⁵⁾ slo'vem, slu'ti; kova'ti, ku'jem; *ej* v *i*, *oj* v *é*: ví'ti (iz *vejtí, veítí(?),) vé'nác.⁶⁾

Pred samoglasniki (po odpadu naslednjega *i* ali *ü* tudi na koncu besed in zlogov) ostaja *aj* in *ov* ali *o, v*: po'voj, po'krov; tako tudi *ou*: spó'na⁷⁾; *en*, *em*: zapenác (*haf-tel*), yze'mi; *or*: morí'ti; *er*: be're, oslabeo ír: bí'ra'ti, bra'ti; *ol*: stolú, naše: stol, *el*: sté'l'ja, oslabeo íl: stílati, naše: stla'ti. — Za *-en*, *-em* imamo pred samoglasniki navadniše *in*, *im*, po naše: [á'n, [á'm]: zap[á]nem, ož[á]mem, vza'mem (*z a* iz *à*); za *ej* imamo v tem primeru *ij* (iz česer nastane pri nas vedno, v stsl. tudi lahko: *ij*): ví'ja, naše: ví'jem; pred soglasniki se *i* dalje krajša v *í*, naše *ä*, cvíta, (cvísti, cvétü) po naše: cvá'tem, (cvásti cvét).

Za *e, v* si moramo misliti oslabeo obliko *iv*, ki se je pa spremenila v *ü, v* (kaker *ev* v *ov*); to daje pred soglasniki v stsl. *y*, dalje okrajšano *ü*, v naši slovenščini *i*, okrajšano *ä* ali *ä*, prim. stsl. rúvati, ryti, rovü, naše: árvati, rítí, ro'v; stsl. krúvi, krüvi, naše: krí, kárví⁸⁾; stsl. súti (iz *sevypti, seupti), süpa, naše: su'ti, spē'm (zdaj navadno: su'jem), za'sáp, za'spa (*agger*); stsl. sühnati, sühna, suhü, naše: sähni'ti, sa'hnem, su'h, stsl. isühlü (*exsiccat*), naše: izsähäl, -hla.⁹⁾

Razteza se *o* v *a*: stojím, vsta'nem; st[v]orím, stva'r; plo'vem, pla'vam; slo'vem, sla'va; [i]z-ga'ga (*sodbrennen*, koren. *gog, preglášen iz *geg, žeg, žig); — *e* v *é*: re'čem, rêč; te'čem, tēkam; oža'ga (*töpferoffen*, *a* iz *é* zavoljo *ž*); — *ä* v *i* (t. j. v stsl. *iv* v *i*, *ü* v *y*): nastla'ti (iz nastála'ti stsl. nastílati), nastílati, zdaj navadno: nastilj'ati, pa: na'stil, g. nastí-la (*streu*); ko'l'nem (stsl. kl'na), prekli'nati, zdaj

¹⁾ Gorjup, Cirkovna leitu, Labaci 1770, rabi za vpogniti: vlekhati t. j. vleknoti, vlekniht: vlekhati k vsmiljenju.

²⁾ Lastno ime njiv, ki so v sredi nekoliko nižje ko na koncih.

³⁾ Dalm. Mark 5 a: on je zhebu bil s' potami inu s'ketinami svesan, inu je ketine raftergal inu te pote fídrí.

⁴⁾ Prim. novü iz *nevos, vé'Fog, slovo iz *kj'levos, xlé'Fog.

⁵⁾ Dalm. Sal. mod. 5 a: plove; Predg. zh. Dan.: poplufi.

⁶⁾ Lit: vainikas, pervotno voínikos.

⁷⁾ Ta celi Catehismus, Krolj. Ps. 2: Raftergajmo my spune nyh. V Ribn. sáponja, terta s katero se konjem na paši sečno prednje noge; izgovarja se prav za prav sup'ljna.

⁸⁾ Prim. xqéas.

⁹⁾ Dalm. Jer. 14 a: ker te je Semla restáhla; Ez. 37 b: náfhe kofty jo te ífahlo.

navadno: prekli'nj'ati; posáhniti, posa'hnem (stsl. posúhna), posihati,¹⁾ zva'ti (iz: zava'ti, stsl. zúvati), pozívati, pozí'v, g. pozí'va²⁾. Tako so raztegnjeni zlasti korenski samoglasniki ponavljavnih glagolov. Kjer je koren prvotnega glagola zdaj s polnim, zdaj z oslabeлим samoglasnikom v rabi, se raztegne v ponavljavnim poslednji: be'rem, b[á]ra'ti, pobírati (ne: pobèrati); zo'vem, z[á]va'ti, pozí'vati (ne: poza'vati). Le pred *m* stoji navadno *e*, pred *n* navadno *e* nam. *i*: za'j[á]mem, zajé'mati; vna'mem, vne'mati; za'č[á]nem, začé'nj'ati, nap[á]nem, napè'nj'ati³⁾

§. 12. O mejsebojnem vplivu samoglasnikov v sosednih zlogih in spajanju neposredno vkupaj stojećih.

V nekih redkih primerih se ravna samoglasnik nepovdarjenega zloga po samoglasniku naslednjega povdarjenega ali tudi poslednjega nepovdarjenega: dana'snj'i, tada'nj'i (iz dānā's, tāda'j). Skoraj sploh se govori: kōkō', tokō' (nam. kakō', takō'), kōkār (iz kōkor, za kākōr, kākār).⁴⁾

¹⁾ Dalm. Jes. 16: te Vodé vNimrini pofihajo.

²⁾ Naše izposojenke: vplí'vati; vplí'v, vplí'va; vplí'ván so opirajo na slabo obliko plúv- (za: plov-), ki pa menda že v stsl. ni bila več v rabi.

³⁾ Rusko zanj'imát'j nam. zaimat'j je to, kar naše zajé'mati. Namestu zanimiy bi se po naše prav reklo: zajé'maván. Zraven imati ima jemati že stara cerkvena slovenščina; prvotni *i* se vender semtertja še sliši, n. pr. obimati, v otroškim govorjenju: obimékati.

⁴⁾ Razen teh imata Trubar in Dalmatin še nekatere posamezne prime-re; Trubar piše navadno momu ali mumu (za mimō) Dalmatin sorota (za: srō'ta). Tako je razlagati morebiti tudi šotor, šotōra za: šator, šatōra, peretni'ca ali repetni'ca za: perotni'ca. Bolj razširjena je ta prikazen („samoglasniško soglasje“ ali „vokaljska harmonija“) v nekaterih narečjih, zlasti rezijskem: pripilica, patalèn za: prepelica, petel'ín, krívaha, jímana za: krívèga, ímena = iména in koroškem: tomu vezhnomu, nabeshzhomu, htomi drujomi „Dahouna branua“ za: tēmū večnēmū, nebeškēmū, h temū drugēmū — Kaj bi bil vzrok, da se govori damō'v v Ljubljani celo da'm za: domō'v, v Ribni: tudi dama' za: doma', klabu'k za: klobu'k, mati'ka za: moti'ka, brū'tava za: bratova in nasproti bradovi'ca, rokovi'ca molí'na za: bradavi'ca, rokavi'ca, malí'na, ne vemo.

Na znanje.

Pričujoči zvezek pošiljamo še vsem stari naročnikom, ki se niso od-povedali; prosimo pa naj blagovolijo prej ko mogoče ponoviti naročilo. Vsem, ki so to že storili, lepa hvala, posebno tistim, ki so z obilnišo naročnino na pomoč prišli našemu listu. — Pri tej priliki naznanjamo, da je dobiti po navadni ceni tudi še XI. in XII. tečaj; častiti duhovščini pa posebej priporo-čamo latinsko knjižico p. Hrisogona: *Flores medicí*, ki obsega zlati ne-koliko nenapačnih starih didaktičnih poezij, ter jo more oskerbeti zdaj čedno vezano po 20 kr. tudi Opravništvo „Cvetja.“